
Mitä tehtiin - arviointia Työkykyohjelman tuloksista

Senior Partner Olli Oosi

TOIMEKSIANTO

Selvityksessä on laaja joukko erilaisia ja eritasoisia kysymyksiä. Kolme keskeistä selvitystehtävää ovat:

1. Miten ohjelman seitsemän asetettua tavoitetta ovat toteutuneet?
2. Miten hallinnonalojen välinen yhteistyö ja koordinointi ovat toimineet ohjelman toimeenpanossa?
3. Millainen on työkyvyn tilannekuva Suomessa?

Arviointi valmistuu huhtikuussa 2023. Tässä esityksessä nostetaan esiin alustavia havaintoja.

OHJELMAN TAVOITTEET

1. Osatyökykyisten työkyvyn tuen tarve tunnistetaan nykyistä paremmin
2. Osatyökykyisille tarjotaan yksilöllisiä ja oikea-aikaisia työkyvyn ja työllistämisen palveluja
3. Vahvistetaan asiantuntijoiden osaamista ja resursointia osatyökykyisten palvelujen parantamiseksi
4. Osatyökykyisille soveltuvien työpaikkojen syntymistä edistetään
5. Työnantajille kehitetään palveluja osatyökykyisten rekrytoinnin helpottamiseksi
6. Rekrytointikyynnyksen madaltamiseksi haetaan ratkaisuja sekä kehittämällä palveluja, että osallistamalla sosiaaliturvauudistuksen valmisteluun
7. Käytössä olevia kuntoutuspolkuja ja kuntoutuspalveluja uudistetaan kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotusten pohjalta

OHJELMA PÄHKINÄNKUORESSA

- Laaja joukko kahden hallinnonalan erilaisia toimenpiteitä
- Toimenpiteiden keskeisin tulos on palvelujärjestelmän osaamisen kehittyminen
- Toimintaympäristön muutokset haastavat jatkuvuutta (TE-palvelujen uudistus, hyvinvointialueet)
- Ohjelma ehti luomaan konsepteja ja toimintamalleja, joiden juurtumisen tuki on tärkeää jatkossa

HAVAINTOJA

1

Työkykyohjelma on ollut tärkeä jatkumon muodostaja. Sen myötä ilmiö on otettu paremmin haltuun osana palvelujärjestelmää. Haasteena kysyntään ja etuusjärjestelmään liittyvien toimenpiteiden vähäisyys ohjelmassa.

2

Työkykyohjelma on laaja joukko kunnianhimoisia ja edelleen olennaisia tavoitteita.

3

Merkittävimmät tulokset ohjelmasta liittyvät julkisen palvelujärjestelmän asiantuntijoiden ja toimijoiden kyvykkyyksien ja osaamisen kehittämiseen osatyökykyisyyden teemassa ja rakenteiden vakiinnuttaminen (esim. Työkanava, Hankinnoilla työllistämisen vakiintuminen, Työkyvyn tuen tiimit jne.).

TYÖKYVYN TILANNEKUVAN PUUTE HAASTAA KEHITTÄMISTÄ

- Kenelläkään palvelujärjestelmässä ei ole tilannekuvan muodostamisen kokonaisvastuuta tai siihen liittyviä resursseja.
- Koska työllisten tai työttömien työkykyisyyden tilannekuvaa ei järjestelmällisesti seurata, ei sitä käytännössä voida muodostaa.
- Tilannekuvan muodostamisen mahdollistaminen edellyttäisi
 - seurannan kohteen täsmällistä määrittämistä (= mikä on osatyökykyinen)
 - organisaatioiden tilastoinnin ja seurannan kehittämistä tämän määrittelyn pohjalta
 - seurannan ja tiedontuotannon selkeää vastuuttamista ja resursointia

OSATYÖKYKYISYYDEN TEEMOJEN KEHITTÄMINEN TULEVAISUUDESSA

- Työelämään, työnantajiin ja yrityksiin kohdistetut toimet olivat ohjelmassa vähäisiä - tarve tälle on edelleen olemassa
- Nyt luotuja rakenteita ja toimintamalleja pitää jatkaa ja kehittää, mutta samalla arvioida niiden toimivuutta jo alusta asti (= seurantatieto)
- Vastaaville ohjelmille voi olla perusteita tulevaisuudessa:
 - Osatyökyky-asioiden integrointi Työelämän kehittämisen ohjelmatyöhön
 - Toimintaympäristön muuttuessa osaamisen varmistaminen ja siihen liittyvä kehittäminen ("Kehittämishankkeen" tai "kehittämisohjelman" mahdollisuus).
- Tilannekuvan seurantavastuun määrittäminen